

А.М. Горького. «Медицинский» период жизни Р.Г. Краевского охватывает время работы в специализированном эвакуационном госпитале на базе ЛОР-клиники Харьковского медицинского института при Чкаловском областном отделе здравоохранения (1941-1944 гг.), где он работал с больными с псевдосурдомутизмами, которые сочетались с афониями функционального происхождения. Также сделан обзор опубликованных и неизвестных научных трудов ученого.

Ключевые слова: КГПИ имени А.М. Горького, Институт дефектологии, дефектологический факультет, кафедра специальной педагогики, логопедия, сурдопедагогика, нарушение речи, язык жестов, врач-фельдшер, кандидатская диссертация.

Kozynets O.V. Research and teaching activities of Rudolf Krajewski.

The article describes scientific and educational activities of defectology scientists, who lived and worked during the 20-th century, candidate of Pedagogical sciences, associate professor Rudolf Genrikhovich Krajewski. The article depicts several important stages, which influenced his scientific development. In particular, refers to the period of study of Rudolf Krajewski in boarding gymnasium "The Church Fathers" in Bonkovitse town - the first institution where the scientific range of interests of Rudolf Genrikhovich began to form; and in the Neuropsychiatric Institute in Petrograd. It is outlined the "teaching" period of scientist, which covers pre-war years - work in Kyiv hearing and speech boarding school №6 for deaf children; and postwar - 1944 – 1954, when Rudolf Krajewski worked as a full-time inspector of schools for the deaf in department of special schools for children with hearing and speech problems of the Ministry of Education of the USSR; and as a senior staff scientist of the Defectology Institute. Since 1945 and until 1969 (officially) Rudolf Krajewski worked as a lecturer at the Defectology faculty in KSPI named after M. Gorky. The "Medical" period in life of Rudolf Krajewski lasted while he was working in specialized evacuational hospital at the ENT clinic of the Kharkov Medical Institute in Chkalivskiy Regional Health Department (1941-1944). There he worked with patients with pseudosurdomutisms combined with aphonias of functional origin. The review of published researches and unknown works of scientist is also made in the article.

Keywords: KSPI named after M. Gorky, Institute of Defectology, Defectology, department, Special Pedagogy department, speech therapy, deaf-and-dumb pedagogy, speech problems, sign language, physician assistant, PhD thesis.

Стаття надійшла до редакції 16.10.2014 р.

Статтю прийнято до друку 20.10.2014 р.

Рецензент: д.п.н., акад. Синьов В.М.

УДК / 376: [001.89:378-057.4]

**ЗВ'ЯЗОК НАУКОВОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧІВ, СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ
КАФЕДРИ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ З ДІЯЛЬНІСТЮ ЇЇ НАУКОВИХ ШКІЛ**

Колесник І. П.

кандидат педагогічних наук, професор

Перша в історії вищої дефектологічної освіти України фахова кафедра, кафедра психокорекційної педагогіки (спеціальної педагогіки, дефектології, олігофренопедагогіки) справедливо вважається родоначальницею всіх фахових кафедр Інституту корекційної педагогіки та психології НПУ імені М.П. Драгоманова. Саме на кафедрі психокорекційної педагогіки зародилися та акумулювалися найкращі наукові традиції: тут розпочинали діяльність і своє наукове становлення провідні вітчизняні вчені-дефектологи. На тлі їх життєвого і науково – творчого шляху прослідковується історія розвитку теорії психокорекційної педагогіки, організація, структура та зміст вищої дефектологічної освіти, тенденції становлення сучасної системи корекційного навчання і виховання дітей із особливостями психофізичного розвитку у ХХ та на початку ХХІ століття.

Кафедра психокорекційної педагогіки здійснює наукову роботу за напрямом «Навчання, виховання, корекція та соціалізація дітей з порушеннями психофізичного розвитку».

Наукова проблема кафедри : «Розвиток теорії і практики корекційної психопедагогіки на сучасному етапі».

Наукова тема: «Внесок викладачів кафедри психокорекційної педагогіки у розвиток історії сучасної корекційної освіти».

На кафедрі працюють 13 викладачів серед них: 2 доктори наук, професори, академіки НАПН України; 1 доктор наук, професор; 7 кандидатів наук, доцентів; 2 ст. викладача без наукового ступеня; 1 викладач. Питома вага викладачів вищої кваліфікації (76,9 %).

На кафедрі діють дві наукові школи маститих вчених-олігофренопедагогів, відомих не лише в Україні, а й в країнах ближнього зарубіжжя, а також Європи, Канади, США:

- наукова школа доктора педагогічних наук, професора, академіка НАПН України В. М. Синьова, директора ІКПП НПУ імені М. П. Драгоманова;

- наукова школа доктора педагогічних наук, професора, академіка НАПН України, директора Навчально-методичного центру освітньої інтеграції ІКПП НПУ імені М. П. Драгоманова.

Наукова школа академіка В. М. Синьова «Методичні, теоретичні та технологічні проблеми корекційної та пенітенціарної педагогіки і юридичної психології» об'єднує дослідження теоретичних, методологічних, організаційних основ корекційної та пенітенціарної педагогіки, спеціальної та юридичної психології, реабілітології, корекційного навчання, виховання та соціалізації дітей та осіб з особливостями психофізичного розвитку як в умовах традиційної системи спеціальної освіти, так і в умовах інтегрованого навчання та інклюзії.

Наукова школа академіка В. І. Бондаря «Наукова школа з теорії та історії спеціальної педагогіки» об'єднує дослідження історії психокорекційної педагогіки, проблем трудового навчання, трудової реабілітації дітей та осіб з особливостями психофізичного розвитку, змісту корекційної освіти, удосконалення концепції корекційного навчання і виховання, а також дослідження, присвячені розробці Державного стандарту корекційної освіти та впровадженню інтегрованого та інклюзивного навчання розумово відсталих дітей.

На кафедрі працює 10 проблемних груп, до яких залучено 67 студентів (3-х – 5-х курсів). Керівниками проблемних груп є викладачі кафедри психокорекційної педагогіки. Назви проблемних груп, тематика студентських наукових розвідок тісно пов'язані зі спектром проблем, які входять до наукових шкіл академіків В.М.Синьова та В. І. Бондаря (див.: табл. 1).

Таблиця 1. Назви проблемних груп

№ п/п	Назва проблемної групи	Керівник проблемної групи	Кількість студентів проблемної групи
1.	Внесок викладачів кафедри у розбудову вітчизняної корекційної освіти	Професор Колесник І. П.	7
2.	Психокорекція осіб зі спектром аутистичних порушень	Професор Шульженко Д. І.	7
3.	Формування лексико-граматичної сторони мовлення у розумово відсталих дітей дошкільного віку	Доцент Геращенко С. І.	7
4.	Сучасні тенденції корекційного виховання дітей з інтелектуальною недостатністю в умовах інклюзивної освіти	Доцент Кот М. З.	6
5.	Оптимізація навчально-виховного процесу дітей з інтелектуальною недостатністю	Доцент Кравець Н. П.	7
6.	Особливості вивчення математики учнями з інтелектуальними порушеннями.	Доцент Омелянович І. М.	7
7.	Особливості вивчення граматики і правопису у корекційних закладах	Доцент Піонтківська Г. С.	7
8.	Інклюзивна освіта дошкільників з особливостями психофізичного розвитку	Доцент Ханзерук Л. О.	7
9.	Трудова реабілітація осіб з психофізичними порушеннями у процесі навчання у корекційних закладах	Ст. викладач Альонкіна Н. П.	6
10.	Практична спрямованість корекційного навчання в спеціальній загальноосвітній школі	Ст. викладач Чепурна Л. Г.	6

Два рази на рік викладачі доповідають на засіданні кафедри про результати роботи проблемних груп. Крайні роботи студентів заслуховуються на науково-практичних студентських конференціях і публікуються в різних наукових виданнях.

У березні кожного року кафедра психокорекційної педагогіки проводить олімпіади за участю студентів I-V курсів зі спеціальності «Психокорекційна педагогіка». За результатами олімпіади крайні студенти беруть участь у міжнародних, всеукраїнських олімпіадах, конференціях, круглих столах (див.: табл. 2):

Таблиця 2. Участь студентів-науковців у студентських наукових конференціях та олімпіадах

№	Назва конференцій та олімпіад	дата	Відзнака	ПІБ студента	ПІБ наукового керівника
1.	Всеукраїнська студентська олімпіада зі спеціальності «Корекційна освіта» ІКПП	29 липня 2010	Диплом I ступ.	Даниленко Юлія	Піонтківська Г. С.
2.	II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і	2011	Грамота за III місце	Коваленко Анна	Піонтківська Г. С.

	гуманітарних наук з напрямку «Корекційна освіта», Луганський національний університет імені Тараса Шевченка				
3.	VII Всеукраїнська студентська олімпіада (з міжнародною участю) зі спеціальності «Корекційна освіта» (за нозологіями), ІКПП НПУ ім. М. П. Драгоманова	7-8 квітня 2011	Диплом III ступ.	Мігліч Іванна	Омельянович І.М.
4.	Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук з напрямку «Корекційна освіта», м. Луганськ	2011	Диплом III ступ.	Коваленко Анна	Піонтківська Г. С.
5.	Семинар з ефективних методів навчання мови та читання дітей із синдромом Дауна за програмою «Дивись і вчись», шк.-інт. № 26 м. Київ	1 жовтня 2011		Студенти груп 2к	Викладачі кафедри
6.	XI Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі», м. Київ	23-24 листопада 2011		Студенти груп 3к1,3к2	Викладачі кафедри
7.	Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук з напрямку «Корекційна освіта», м. Луганськ	2011		Студенти групи 3к	Викладачі кафедри
8.	III Студенческая научно-практическая конференция «Специальное образование; профессиональный дебют» - Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка, г. Минск	14 марта 2012	Грамота, сертифікат	Коваленко Анна	Піонтківська Г. С.
9.	VIII Всеукраїнська (з міжнародною участю) студентська олімпіада зі спеціальності «Корекційна освіта» (за нозологіями) ІКПП м. Київ	29-30 березня 2012	Диплом III ступ.	Коваленко Анна	Піонтківська Г. С.
10	IX Всеукраїнська студентська олімпіада (з міжнародною участю) з напрямку «Корекційна освіта» (за нозологією), м. Київ	4-5 квітня 2013	Диплом II ступ.	Полюхович Юлія	Піонтківська Г. С.
11	Міжнародна наукова конференція «Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців», Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, м. Суми	25-26 квітня 2013	Диплом II ступ.	Коваленко Анна	Піонтківська Г. С.
		25-26 квітня 2013	Диплом II ступ.	Забожан Ірина	Омельянович І. М.
12	XVI Всеукраїнська науково-практична конференція «Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість в умовах європейської інтеграції» Європейський університет, м. Київ	25-26 квітня 2013	Грамота I місце	Осипчук Марина	Піскун О. В.
13	V Республиканская студенческая олимпиада по коррекционной педагогике и специальной психологии (с международным участием) Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка, г. Минск	5-6 декабр я 2013	Диплом	Смаглюк Марія	Кравець Н. П.
14	Огляд-конкурс на кращу організацію	2013	Грамота	Забожан	Кот М. З.

	патріотичного виховання студентської молоді серед Інститутів університету НПУ імені М. П. Драгоманова			Ірина	Чепурна Л. Г.
15	II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук за напрямом «Актуальні проблеми інклюзивної освіти». Університет розвитку дитини «Україна», м Київ	2013	Сертифікат	Ражик Аліна	Омельянович І. М.
16	XVII Всеукраїнська науково-практична конференція «Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість в умовах європейської інтеграції», м. Київ	25 квітня 2014	Грамота	Михайленко Софія	Омельянович І. М.

Студентами під керівництвом наукових керівників, викладачів кафедри психокорекційної педагогіки лише у 2013-2014 н. р. було підготовлено біля 15 тез та статей в різних наукових виданнях за результатами міжнародних, всеукраїнських олімпіад, конференцій, круглих столів.

За період з 2009 по 2014 р. р. було захищено близько 80 дипломних робіт і 105 магістерських робіт, тематика яких розкриває окремі питання з проблем, що складають зміст досліджень наукових шкіл академіка В. М. Синьова та академіка В. І. Бондаря. На кафедрі працює аспірантура і докторантура. Станом на 01 вересня 2014 року на кафедрі навчається 11 аспірантів і 2 докторанта, теми дисертацій яких безпосередньо пов'язані із напрямками роботи вище названих наукових шкіл.

Наукова школа академіка Віктора Миколайовича Синьова.

Під науковим керівництвом В. М. Синьова підготовлено:

20 докторів наук, 35 кандидатів наук.

І. Доктори наук:

№ п/п	Прізвище та ініціали	Тема дисертації	Рік захисту
1.	Медведев В. С.	Психология профессиональной деформации сотрудников органов внутренних дел	1997
2.	Хохліна О. П.	Психолого-педагогічні основи корекційної спрямованості трудового навчання учнів з обмеженими розумовими можливостями	2000
3.	Плиско В. И.	Формирование готовности профессионала к деятельности в условиях опасных для жизни	2003
4.	Раку А. М.	История 10бтановлення и развития системы специального образования в республике Молдова	2005
5.	Миронова С. П.	Теоретико-методичні основи підготовки майбутніх учителів до корекційної роботи в освітніх закладах для дітей з вадами інтелекту	2007
6.	Куненко Л. О.	Теоретико-методичні засади інтеграційної спрямованості музичної освіти молодших школярів з порушеннями зору.	2008
7.	Дмитрієва І. В.	Корекційні функції естетичного виховання та механізм їх реалізації в старших класах допоміжної школи	2009
8.	Морозова Т. Р.	Науково-теоретичні основи поліграфічних обмежень у кадровій роботі служби безпеки України	2010
9.	Шевцов А. Г.	Освітні основи системи реабілітування осіб з обмеженнями життєдіяльності	2010
10.	Вихляєв Ю. М.	Теоретико-методичні основи використання психологічних засобів корекції функціонального стану молоді з обмеженими можливостями здоров'я	2010
11.	Мозгова Г. П.	Психосоматична патологія у дітей із порушеннями психофізичного розвитку та їх медико-психолого-педагогічна реабілітація.	2010
12.	Шульженко Д. І.	Психологічні основи корекційного виховання дітей з аутистичними порушеннями	2010
13.	Артюшин Г. О.	Теорія і практика перепідготовки та підвищення кваліфікації співробітників правоохоронних органів	2012
14.	Бойко Г. М.	Психолого-педагогічний супровід спортивної діяльності осіб із	2012

		порушеннями психофізичного розвитку в параолімпійському спорті.	
15.	Федоренко С. В.	Становлення та розвиток вітчизняної тифлопедагогіки	2012
16.	Форостян О. І.	Теорія і практика фізичного виховання дітей із сенсорними порушеннями в українській дефектології (XX століття).	2012
17.	Островська К.О.	Психологічні основи формування соціальних компетенцій дітей з аутистичними порушеннями	2013
18.	Бистрова Ю. О.	Система психолого-педагогічного забезпечення професійно-трудової соціалізації осіб з психофізичними порушеннями	2013
19.	Руденко Л. М.	Теоретичні та методичні засади діагностики і корекції агресивної поведінки дітей з розумовою відсталістю	2013
20.	Глоба О. П.	Теорія і практика соціалізації осіб з порушеннями опорно-рухового апарату в умовах регіонального реабілітаційного середовища	2013

II. Кандидати наук:

№ п/п	Прізвище та ініціали	Тема дисертації	Рік захисту
1.	Білевич Е. А.	Развитие мышления учащихся вспомогательной школы на уроках ручного труда	1975
2.	Ликий В. С.	Образовательно-коррекционное значение использования самостоятельной работы учащихся на уроках географии во вспомогательной школе	1975
3.	Ляшенко А. Н.	Организация учебной деятельности умственно отсталых школьников по выполнению домашних заданий на основе повышения ее самостоятельности	1979
4.	Козак М. П.	Развитие логического мышления учащихся старших классов вспомогательной школы на уроках русского языка	1981
5.	Липа В. А.	Использование символической наглядности в обучении географии учащихся вспомогательной школы	1982
6.	Логинова И. Н.	Особенности реализации взаимосвязи учебной и внеклассной работы во вспомогательной школе	1985
7.	Констандолгу И. Ф.	Трудовая адаптация выпускников вспомогательной школы Молдавии	1988
8.	Григорьев А. И.	Соревнование как средство повышения эффективности трудового воспитания умственно остальных школьников	1990
9.	Кривуша В. И.	Патриотическое воспитание несовершеннолетних в условиях ВТК	1990
10.	Кот М. З.	Подготовка учителей профессионально-трудового обучения для вспомогательной школы	1991
11.	Хохліна О. П.	Особенности формирования интеллектуального компонента готовности учащихся с задержкой психического развития к трудовой деятельности.	1991
12.	Колб О. Г.	Профілактика правопорушень серед неповнолітніх у слідчих ізоляторах МВС України	1997
13.	Іванова О. В.	Соціально-психологічна адаптація курсантів у вищому закладі освіти МВС як етап професійного становлення майбутніх співробітників пенітенціарної системи	1999
14.	Гришко А. Д.	Мотивация поведения умственно остальных несовершеннолетних осужденных	2000
15.	Крет Я. В.	Корекція художнього сприймання розумово відсталих підлітків засобами образотворчого мистецтва	2002
16.	Морозова Т. Н.	Психологическое изучение и коррекция агрессивного поведения осужденных	2002
17.	Мостовая И. М.	Тренинг как средство формирования комплексных профессиональных умений	2003
18.	Боярко В.	Взаємозв'язок форм організації навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС України (на матеріалі викладання	2004

		української мови)	
19.	Родименко І. М.	Організаційно-діагностична діяльність обласного психолого-медико-педагогічного центру	2004
20.	Дробот Л. С.	Формування санітарно-гігієнічної культури в розумово відсталих учнів у процесі навчання соціально-побутового орієнтування	2006
21.	Коган О. В.	Формування здорового способу життя у старшокласників допоміжної школи	2006
22.	Бистрова Ю. О.	Особливості конфліктної поведінки розумово відсталих підлітків	2007
23.	Костенко В. А.	Формування професійної компетентності молодшого начальницького складу кримінально-виконавчих установ	2008
24.	Колісниченко В. В.	Підготовка майбутніх працівників правоохоронних органів до роботи з підлітками «групи ризику»	2009
25.	Коломійцева О. В.	Психологічні особливості емоційного сприймання музики розумово відсталими дітьми	2009
26.	Соколов В. В.	Сучасні тенденції психологічного супроводу діяльності реабілітаційних закладів освіти в країнах Західної Європи	2009
27.	Хворова Г. М.	Комплексна психолого-педагогічна технологія технологія корекції розвитку активності дитини з аутизмом	2010
28.	Прядко Л. О.	Підготовка корекційного педагога до роботи з розумово відсталими дітьми в реабілітаційному центрі	2010
29.	Ляшенко О. О.	Правове виховання учнів з вадами інтелектуального розвитку в навчально-виховному процесі	2010
30.	Григор'єва І. О.	Формування моральної самосвідомості у розумово відсталих підлітків як засіб профілактики та корекції їх асоціальної поведінки	2011
31.	Липа В. В.	Формування комунікативної готовності розумово відсталих дітей до навчання у школі	2011
32.	Федоренко І. В.	Підготовка майбутніх вчителів-дефектологів до використання новітніх комп'ютерних технологій у процесі корекційного навчання	2011
33.	Єросова С. А.	Особливості розуміння та застосування правил дисциплінованої поведінки молодшими школярами з порушеннями інтелектуального розвитку	2012
34.	Кузнєцова М. С.	Корекція уяви розумово відсталих учнів на уроках географії	2012
35.	Мухіна А. Ю.	Особливості статевої ролі ідентичності розумово відсталих дівчат-підлітків	2012

Наукова школа академіка Віталія Івановича Бондаря

Під керівництвом В. І. Бондаря підготовлено і захищено: 4 докторів і 17 кандидатів наук.

І. Доктори наук:

№ п/п	Прізвище та ініціали	Тема дисертації	Рік захисту
1.	Сак Т. В.	Психолого-педагогічні основи управління учбовою діяльністю учнів із затримкою психічного розвитку в школі інтенсивної педагогічної корекції	2006
2.	Супрун М. О.	Теорія і практика корекційного навчання дітей з обмеженими розумовими можливостями в Україні (перша половина XIX – друга половина XX ст.)	2008
3.	Гладуш В. А.	Теорія і практика післядипломної педагогічної освіти дефектологів в Україні.	2013
4.	Нечипоренко В. В.	Теоретичні і методичні засади навчально-реабілітаційної діяльності спеціального закладу, як відкритої соціально-освітньої системи	2013

II. Кандидати наук:

№ п/п	Прізвище та ініціали	Тема дисертації	Рік захисту
1.	Григор'єв А. І.	Соревнование как средство повышения эффективности трудового воспитания умственно отсталых школьников	1990

2.	Дубовський С. О.	Систематизація знань учнів старших класів допоміжної школи	1994
3.	Супрун М. О.	Педагогічні умови діяльності учнівського самоврядування у допоміжній школі	1994
4.	Кобильченко В. В.	Оптимізація спілкування учнів 5-8 класів шкіл для сліпих	1995
5.	Гіренко Н. А.	Сенсомоторний розвиток учнів допоміжної школи в процесі трудового навчання	1996
6.	Одинченко Л. К.	Развитие специального образования умственно отсталых учащихся в Украине (1918-1941г.г.)	1996
7.	Тарасюк С. О.	Формування соціально-комунікативної активності дітей із затримкою психічного розвитку в процесі корекційного навчання	1999
8.	Білоус Т. О.	Корекційна спрямованість музично-риторичних занять у допоміжній школі	2000
9.	Мамічева О. В.	Психологічні особливості формування навичок самообслуговування учнів молодших класів допоміжної школи	2000
10.	Рейда К. В.	Виховання готовності учнів допоміжної школи до праці в системі професійно-трудоного навчання	2003
11.	Шевченко О. Е.	Становлення й розвиток системи підготовки вчителя допоміжної школи в Україні	2004
12.	Присяжук О. І.	Психолого-педагогічна адаптація учнів молодших класів до навчання у допоміжній школі-інтернаті	2005
13.	Нечипоренко В. В.	Системний розвиток навчально-реабілітаційного центру як умова формування життєвих компетенцій учнів з обмеженими можливостями здоров'я	2006
14.	Савицька Г. І.	Формування морально-етичних норм поведінки учнів допоміжної школи засобами соціально-побутового орієнтування	2006
15.	Ільченко Л. М.	Ідеї раннього розвитку і вільного виховання дітей з обмеженими розумовими можливостями у педагогічній спадщині М. Монтесорі	2007
16.	Позднякова О. О.	Формування соціальної компетентності учнів з обмеженими можливостями здоров'я засобами проектної діяльності	2009
17.	Єромаха Н. В.	Корекція поведінки розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку в ситуаціях фрустрації.	2013

Кращі випускники кафедри психокорекційної педагогіки після закінчення магістратури вступили до цільової аспірантури денної і заочної форм навчання: Бондар Н. В. (науковий керівник Колесник І. П.), Кузьмінська Є. О. (науковий керівник Піонтківська Г. С.), Руденко А. О. (науковий керівник Колесник І. П.), на умовах контрактного навчання зарахована на заочну форму навчання Снісаренко А. І. (науковий керівник Бондар В. І.).

Протягом 2010 – 2014 рр. викладачами кафедри разом зі студентами випускних курсів проведено велику науково-дослідну роботу, присвячену 180-річчю НПУ імені М. П. Драгоманова, з теми: «Внесок викладачів кафедри у розбудову вітчизняної корекційної педагогіки».

Досліджено архівні матеріали НПУ імені М. П. Драгоманова і Центрального м. Києва Архіва з історії КДПІ імені О. М. Горького, дефектологічного факультету, кафедри спеціальної педагогіки (дефектології, олігофренопедагогіки, психокорекційної педагогіки), протоколи засідань кафедри, її склад і плани роботи. Вивчені документи, матеріали та особові справи 42 викладачів кафедри з 1920 р. по 2014р., узагальнено та літературно оформлено у вигляді наукових статей в різних наукових виданнях та в трьох навчальних посібниках:

1. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології: навчальний посібник. - Ч. I / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К., НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. - 201 с.;
2. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології: навчальний посібник. - Ч. II / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К., НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. - 188 с.;
3. Внесок викладачів кафедри психокорекційної педагогіки в розвиток історії вітчизняної корекційної освіти: навчальний посібник / за ред. І. П. Колесника, Г.С.Піонтківської. – К., НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. - 306 с.

Окремі матеріали навчальних посібників, які розкривають творчий внесок видатних вчених – дефектологів, що працювали на кафедрі (Засенко Н. Ф., Ярмаченко М. Д., Турчинська К. М., Селецький А. І.,

Рожественська М. В., Мерсіянова Г. М., Ульянова Т. К., та інші) включено до тематики курсових, дипломних, магістерських робіт, до програм з курсових і державних екзаменів.

У статтях про В. М. Синьова, Віт. І. Бондаря [3,63-76; 3,47-55] подано список захищених під їхнім науковим керівництвом кандидатів і докторів наук. Тематика дисертаційних робіт фактично розкриває весь спектр наукових досліджень шкіл академіка Синьова В. М. і академіка Бондаря Віт. І. та переконливо ілюструє зв'язок наукової роботи кафедри з діяльністю її наукових шкіл.

Література

1. **Наукові школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова** / Ред. В. П. Андрущенко, укл. В. П. Бех, Г. І. Волинка. – К.: четверта хвиля, 2005. – 328с. 2. **Наукові школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова** / Укл.: Г. І. Волинка, О. С. Падалка, Л. Л. Макаренко; за заг. ред. В. П. Андрущенка. – 2-е вид., доп. і перероб. / – К.: Вид.-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 313с. 3. **Внесок викладачів кафедри психокорекційної педагогіки у розвиток історії вітчизняної корекційної освіти: навчальний посібник** / За ред. І. П. Колесника, Г. С. Пionтківської. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 306с.

References

1. **Naukovi shkoli Natsionalnogo pedagogichnogo universitetu imeni M. P. Dragomanova** / Red. V. P. Andruschenko, ukl. V. P. Beh, G. I. Volinka. – K.: chetverta hvilya, 2005. – 328s. 2. **Naukovi shkoli Natsionalnogo pedagogichnogo universitetu imeni M. P. Dragomanova** / Ukl.: G. I. Volinka, O. S. Padalka, L. L. Makarenko; za zag. red. V. P. Andruschenka. – 2-e vid., dop. I pererob. / – K.: Vid.-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2009. – 313s. 3. **Vnesok vkladachiv kafedri psihokorektsiyanoi pedagogiki u rozvitok istoriyi vitchiznyanoi korektsiyanoi osviti: navchalnyi posibnik** / Za red. I. P. Kolesnika, G. S. Piontkivskoyi. – K.: NPU imeni M. P. Dragomanova, 2014. – 306s.

Колесник І.П. Зв'язок наукової роботи викладачів, студентів, аспірантів і докторантів кафедри психокорекційної педагогіки з діяльністю її наукових шкіл.

У статті розглядається спектр організаційних заходів з удосконалення та розв'язання одного із найважливіших завдань сучасної вищої освіти – підвищення ефективності наукової роботи викладачів, студентів, аспірантів і докторантів фахової кафедри як основної структурної одиниці університету. При цьому наголошується, що успішне розв'язання даного завдання можливе при умові встановлення тісного взаємозв'язку наукової роботи кафедри з діяльністю наукових шкіл провідних вчених. Автор подає перелік напрямків наукових досліджень видатних вчених сучасності, академіка НАПН України В. М. Синьова та академіка НАПН України Віт. І. Бондаря, які акумулювалися у дві відомі не лише в Україні, а і за її межами наукові школи. Тематика захищених під їхнім науковим керівництвом і консультуванням кандидатських і докторських дисертацій ілюструє масштабність, наукову глибину, життєдайність та неперевершений авторитет наукових шкіл В.М.Синьова та Віт. І. Бондаря.

Ключові слова: кафедра психокорекційної педагогіки, студентська наукова робота, проблемна група, корекційне навчання і виховання, наукова школа академіка В. М. Синьова, наукова школа академіка Віт. І. Бондаря.

Колесник И.П. Связь научной работы преподавателей, студентов, аспирантов и докторантов кафедры психокоррекционной педагогики с деятельностью ее научных школ.

В статье рассматривается спектр организационных мероприятий по совершенствованию и решения одной из важнейших задач современного высшего образования - повышение эффективности научной работы преподавателей, студентов, аспирантов и докторантов специальной кафедры как основной структурной единицы университета. При этом отмечается, что успешное решение данной задачи возможно при условии установления тесной взаимосвязи научной работы кафедры с деятельностью научных школ ведущих ученых. Автор представляет перечень направлений научных исследований выдающихся ученых современности, академика НАПН Украины В. М. Синьова и академика НАПН Украины Вит. И. Бондаря, которые аккумулировались в две известные не только в Украине, но и за ее пределами научные школы. Тематика защищенных под их научным руководством и консультированием кандидатских и докторских диссертаций иллюстрирует масштабность, научную глубину, животворность и непревзойденный авторитет научных школ В. М. Синьова и Вит. И. Бондаря.

Ключевые слова: кафедра психокоррекционной педагогики, студенческая научная работа, проблемная группа, коррекционное обучение и воспитание, научная школа академика В. М. Синьова, научная школа академика Вит. И. Бондаря.

Kolesnik I.P. Communication Science teachers, students, graduate and doctoral student psycho-pedagogy The activities of scientific schools.

In the article the range of institutional arrangements to improve and solve one of the major problems of modern higher education - improving the scientific work of teachers, students and doctoral professional department as a basic structural unit of the university. It is noted that the successful solution of this problem can be provided to establish close relationship with the scientific activity of the department of scientific schools leading scientists. The author presents a list of areas of research of eminent scientists of our time, NAPS of Ukraine Academician V. M. Synova and academic NAPS Ukraine Vit. J. Cooper, who were collected in two well-known not only in Ukraine but also abroad schools. Subject protected under their scientific guidance and counseling theses illustrates the scale, scientific depth, vitality and unrivaled prestige of scientific schools V. M. Synova and Vit. I. Bondar.

Keywords: department psycho-pedagogy, student research, problem group, remedial training and education, scientific school of Academician V. M. Synova, scientific school of Academician Vit. I. Bondar.

Стаття надійшла до редакції 16.10.2014 р.

Статтю прийнято до друку 10.11.2014 р.

Рецензент: д.п.н., проф. Федоренко С. В.